

İNGİLTERE'DE DEMİRYOLLARININ GELİŞİMİ VE EKONOMİK ETKİLERİ

İlk demir ray 1738 yılında İngiltere'de, Cumberland'daki bir maden ocağında kullanılmıştır.

Maden yüklü vagonların açtıkları olukların kenarlarına önce tahtadan, sonra demirden konan kenarlıklar ve bunların kaymaların önleyen traversler, demiryolunun başlangıcı sayılabilir.

İlk demiryolu İngiltere'de atların çektiği faytonlar için yapıldı. 1797'de ise ilk gerçek demiryolu inşa edildi. Bu demiryolu, her biri 90 cm uzunluğunda ve 22 kilo ağırlığında işlenmiş demir çubuklardan oluşuyordu.

Demiryollarında giden ilk araçlar, at veya insanlar tarafından çekilirdi. Buhar makinesinin icadından çok sonraları bile bu böyle sürdü.

24 Şubat 1804'te ilk kez kendi gücüyle giden lokomotif, Penydaren, Glamorgan'da yürütüldü. Richard Treviftchick tarafından yapılan bu araç, 10 tonu yük ile 70 kişiyi taşıyan beş vagonu çekiyordu.

Northumberland'da bir makine yapımcı ve teknisyeni olan Stephenson, "My Lord" adını verdiği bir lokomotif yapmayı başarınca, genç mühendis, demiryolları için lokomotif imal etmeye başladı. Böylece Stephenson'un yaptığı lokomotiflerin çektiği yolcu trenlerinin, 1825 yılında yolculuğa başlaması üzerine, demiryolu ulaşımı da başlamıştır. Liverpool ile Manchester demiryolları yöneticilerinin düzenlediği bir tren yarışmasına tek başına katılan Stephenson'un "Roket" adlı treni, yarışı kazandı. Tren, dolu olarak saatte 39 km hız yapmıştı. Böylece, 15 Eylül 1830 tarihinde demiryolu çağı başladı. Avrupa'da modern demiryolculuk, İngiltere'de 1830 yılında işletmeye açılan Liverpool-Manchester hattıyla başlamıştır.

İngiltere ve Kıta Avrupası'ndaki ilk demiryollarının amacı çoğunlukla ekonomikti. Ancak kurulmalarının başka nedenleri de vardı. Ülkelerin ücra bölgeleriyle hızlı ulaşım bağlantısı sağlaması, huzursuzluk ve isyan çıkması gibi durumlarda hemen karşılık verme imkanı vermesinin yanında en önemli nedenlerden birisi de ulus devlet kurma çabalarını kolaylaştırması ve sonuca ulaştırmasıydı. Bölgelerin gelişmesine önemli bir katkı sağlamış ve sağlamaya devam etmektedir. Bugün daha çok gelişen kara, deniz ve hava yolları taşımacılıkta etkin gibi görünse de büyük ve ağır nakliyelerde halen demir yolları öne çıkmaktadır.

İlk yer altı tren yolu ne zaman yapıldı?

1863'te Londra'da trafik sorununa çözüm bulmak amacıyla başlatılan ilk yer altı tren hattı (metro), kısa sürede Londra halkı arasında tutuldu. Buharla çalışan lokomotiflerin çektiği vagonları, o dönem için oldukça hızlı gidiyordu. Günde 27 bin kişi taşıyabiliyorlardı. 1884'te geliştirilerek bir yer altı dolaşım şebekesi haline sokulan bu sistem, 1890 yılında günümüzün metro sistemine örnek oluşturacak hale getirildi.